

HITZARGIAK – Elkar argitzen duten hizkuntzak

“ELE” Eragin Linguistikoaren Ebaluazioa

INFORMAZIO OROKORRA		DATA: 2016-02-29
1	Izena	Eragin Linguistikoaren Ebaluazioa
2	Hizkuntza	Euskara
3	Lan-arloa (hezkuntza, komunikazioa, irakaskuntza, aisia, administrazioa...)	Hizkuntza politika, hirigintza, prebentzioa
4	Kontakturako helbidea edo telefonoa	Udalerri Euskaldunen Mankomunitatea Sindikatu zaharra. Enparan 1-2.a 94-816699
5	Sare sozialetako kontaktuak (Webgunea, Facebook, Twitter...)	www.uema.eus Facebook: UEMAeuskaraz Twitter: @uema_eus Youtube: UEMAeuskaraz Issuu: uema_eus
PRAKTIKA EGOKIAREN DESKRIKAPENA		
1	Praktikaren azalpena	<p>Euskararen normalizazio bidean esanguratsuak diren hiru erankunderen arteko elkarlana da egitasmo honen oinarria dagoena. Gipuzkoako Foru Aldundiak, Kontseiluak eta UEMAK indarrak batu ditu udalerrri euskaldunetan aurrerapausoak emateko. Hori guztia lortze bidean, Gipuzkoako Foru Aldundiak eta Udalerri Euskaldunen Mankomunitateak prebentzioaren ikuspegia administrazioen jardunean txertatuko duen tresna landu dute lankidetzan, eta bakoitzak bere eraginpeko esparruetan ezartzea du helburu.</p> <p>Tresnak honako puntuak jasotzen ditu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Administrazioen jardueren inpaktu linguistikoak neurtuko dituen Eragin Linguistikoaren Ebaluazioa (ELE). • Balizko kalte horiek saihestu edo murrizteko neurri zuzentzaileak eta horien ezarpenaren segimendua. <p>Eragin linguistikoaren prozedura honakoa da, zehazki:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Proiektuak hizkuntza txostena behar duen zehazteko galdetegi laburra bete.

2. Baiezkoan, proiektu/jardueren eragin linguistikoa identifikatzea eta baloratzea: galdetegi zehatza bete eta eragin linguistikoaren indizea kalkulatzeko.
 3. Proiektuaren sustatzaileak errealitate linguistikoari buruzko txostena prestatuko du, eta bertan jasoko da zer aldaketa eragingo dituen proiektuak errealitate horretan eta zein neurri zuzentzaile aplikatuko diren.
 4. Jarraipen batzordeak hizkuntza-txostena baloratu, eta iritzia emango du. Hemen, hiru aukera sortuko dira:
 - Aldeko txostena
 - Aldeko txostena, neurri zuzentzaileekin
 - Kontrako txostena
 5. Neurri zuzentzaileetan finkatutako epeak kontuan hartuta, proiektuaren sustatzaileak jarraipen fitxak bete beharko ditu eta jarraipen batzordeak baloratu egingo du hala dagokionean:
 - Aldeko txostena
 - Aldeko txostena, neurri zuzentzaileekin
- Kontrako txostena

2 Praktikaren azalpenaren laburpena

Gipuzkoako Foru Aldundia eta UEMA lan molde berri bat lantzen aritu dira administrazio bakoitzaren eskumen esparruko plangintza tresnetan prebentzioaren ikuspegia txertatzeko. Bide horretatik, eragin linguistikoa ebaluatzeko sistema bat -Eragin Linguistikoa Ebaluatzeko tresna- garatu dute.

3 Aurrekariak
(Inplementazioa burutzeko motibazioa, identifikaturiko beharrak)

Udaleri Euskaldunen Mankomunitateak (UEMA) herri euskaldunen zati esanguratsu bat hartzen du. Guztira, 73 udalerrik osatzen dute mankomunitatea (2016ko martxoan). UEMA mankomunitatea osatzen duten herriek egiturak, egitasmoak eta baliabideak osatu eta eratu dituzte, euskarari funtzio guztiekin eusteko asmoz.

Izan ere, gune soziolinguistiko euskaldunenetan geldialdi bat sumatzen ari da: euskaldunen proportzioan galdu dute udaleri euskaldu guztiek, eta euskararen kale erabileraren datuetan ere sumatu da gelditze hori. Adituen iritiz, euskaraz bizitzeko baldintzen aldakortasuna handia da eta pertsonen edota erakundeen jardunaren eraginpekoa da. Adibidez, hirien eta herrien geografian egindako aldaketek hizkuntzen garapenean eragin dutela nabarmentzen ari dira hizkuntzalariak. Horregatik, euskaraz bizitzeko baldintzak sortzeko eta bitartekoak jartzeko, aspektu sozial guztiak kontuan hartu behar dira, lurraldearen garapenarenak eta antolaketarenak, eta hirigintzarenak barne.

Hortaz, arnasguneak sustatzeko eta hedatzeko, Gipuzkoako Foru Aldundiak, Udaleri Euskaldunen Mankomunitateak (UEMA) eta Euskararen Gizarte Erakundearen Kontseiluak lankidetzan hitzarmena sinatu zuten 2012ko maiatzean udaleri euskaldunak, euskaldun kopuru handia dutenak, zaintzeko, sustatzeko eta hedatzeko.

4 Helburuak

Egitasmo honen helburu nagusia da herri erakundeen esku-hartzeek udalerrri euskaldunetako euskararen egoeran izan dezaketen eragina aurreikustea eta neurtzea, eta, balizko kalteak neurri zuzentzaileen bidez zuzentzea edota murriztea.

Udalerrri euskaldunek euskaraz bizirik irauteko, soziolinguistikoki diren modukoak izaten jarrai dezaten, besteren artean, beharrezkoak dira honakoak:

Erakunde publikoetan prebentzioaren ikuspegia txertatzea, garatzen duten ohiko jarduerak kalterik ez eragiteko gune euskaldun horien euskarazko gizarte bizitzan eta kultur garapenean.

Arnasguneak ugaritzea, euren inguruetara hedatuz. Normalizazio prozesuaren ibilbide naturala hori baita, hain zuzen, arnasgune izan daitezkeen eremuak arnasgune bilakatzea.

5 Eragin esparru nagusia eta albokoak

Eragin esparruak, bereziki, euskararen arnasgune diren herri euskaldunak dira, helburua izanik egoera soziolinguistiko onean dauden eremuak babestea.

Hala ere, gainerako eremuetan ere aplikatu ahal izango litzateke, bereziki egoera soziolinguistikoan aurrerapausoak ematen ari diren eremuetan, horrela erabakiz gero.

Hori jakinik, ondorengo puntuetan zehazten dira Eragin Linguistikoaren Ebaluazioaren irismenak kontuan hartu beharko dituen hainbat esparru:

Zein kasutan aplikatu:

Lehendik abian diren proiektuak eta jarduerak.

Aurrerantzean egingo diren proiektuak eta jarduerak.

Eraginaldiak:

Proiektuaren jarduerak berak eragiten duena.

Geratzen den proiektuaren edo jardueraren eragina.

Jardueraren eragileak:

Eragile pribatuen egitasmoak: norbanakoen eta enpresen jarduerak, produktuak eta zerbitzuak.

Eragile publikoen egitasmoak: arauak, jarduerak, plangintzak, diru-laguntzak... Proiektu bakoitzean instituzio bakoitzaren eskumenaren arabera: udalak, aldundiak, Eusko Jaurlaritzak, estatua...

Jarduera motak:

Etxebizitza, hirigintza.

Oinarrizko zerbitzuak: hezkuntza, osasungintza,...

Jarduera sozioekonomikoa, enplegua.

Ekipamenduak, merkataritza eta aisialdia.

6	Erakunde laguntzaileak eta horien lan-arloak	Gipuzkoako Foru Aldundia eta Kontseilua
7	Inplementazio-epea	2014an lehenengo aldiz implementatu zen (Tolosaldean), eta orduz geroztik beste hiru proiekturi aplikatu zaio: Lekarozko UGPS, Foru Aldundiko Kabia egitasmoari eta Orioko HAPOari. Proiektu bakoitzaren implementazio fasea bi hilabetekoa da, gutxi gorabehera, eta asmoa da hemendik aurrera UEMako udalerrietako proiektuetan implementatzea. Bereziki HAPOetan. Dagoeneko hasi dira Oñatik, Ondarru, Amezketan, Munitibar, Oresa eta Alegin.

INFORMAZIO GEHIGARRIA PRAKTIKA EGOKIEN FITXA

8	Hedapena (eragiten dien pertsona kopurua, barne-kanpo hedapena...)	Batetik, udalerrri euskaldunetako udaletan zabalduko da tresna eta herriko hiztun komunitatean eragina izan dezaketen proiektuetan implementatu nahi da, adibidez HAPOetan (Hiria Antolatzeko Plan Orokorretan). Hortaz, eragina, udalerrri euskaldunetako herritarrengan izango du. Bestetik, GFAn lantzen diren arau, jarduera, plangintza eta diru-laguntzetan ere implementatu nahi da.
9	Inbertsioa (dirutan, denboran, pertsonetan, bestelako baliabideak...)	2011z geroztik ELE tresnaren diseinuan GFako eta UEMako teknikari bana aritu dira eta etengabe erakundeotako ordezkari politikoen zein teknikari lantaldearen ekarpenak jaso ditu. Aurrez aipatutako lau proiektuetan aplikatu da ELE eta ebaluazio lana egiteko diziplinaz anitzetako pertsonen osatutako ebaluazio lantaldeak sortu dira esperientzia bakoitzean. Ebaluazio talde horietan parte hartu dute besteak beste, arkitekto, jurista, ordezkari politiko eta soziologoek.
10	Lortutako emaitzak	Eragin linguistikoa ebaluaziorako tresnaren marko teorikoa lantzetik praktikarako saltoa eman da lehen lau esperientziekin. Emaitza guztiz positiboa izan dela baieztatu beharrean gaude. Une garrantzitsu bat markatu du euskararen normalizaziorako norabidean, finean, lan-molde berri baterako bidean lehen urratsa izan dela irizten baitiogu. Lehen aldiz diziplina anitzeko adituak (arkitekto, jurista, soziologoak, besteak beste). elkarlanean jarri ditugu hizkuntzaren inpaktua aurreikusten eta hizkuntza zeharlerrotasunean landu behar diren garrantzia agerian utzi dute praktika horiek. Tresnari dagokionez, batetik, aplikagarria dela baieztatu ahal izan da. . Tresna baliagarria dela frogatzeaz gain, talde ebaluatzaileek hainbat ekarpen egin ahal izan dizkiote tresnari. Esanguratsuenak hiru indize osagarriak izan dira: hauskortasun indizea, LZPren eraginaren indizea eta euskararen ezagutzaren proiektzioaren indizea. Hiru indize horiek jasota geratuko dira aurrerantzean ELE tresnan.

11	Dokumentazioa erreferentziako materiala	ERREFERENTZIAK 1/2. Otsailaren 5 eta 6an egin ziren Lurrealdea eta Hizkuntza II. jardunaldietan ELE tresnaren eta kasu praktiko honen aurkezpenak egin ziren. Bideoa ikusi nahi izanez gero: https://www.youtube.com/watch?v=N1AeQA7wMeY Aurkezpenak egiteko erabili ziren euskarriak honako helbideetan eskuragai: http://www.unibertsitatea.net/otarrea/gizarte-zientziak/copy_of_soziologia/tolosaldeko-esperientziaren-aurkezpena http://www.unibertsitatea.net/otarrea/gizarte-zientziak/copy_of_soziologia/eragin-linguistikoaren-ebaluazioa-ele 3. Tolosaldeko Lurrealdearen Zatikiko Planari buruzko informazio zehatza orrialde honetan aurki daiteke: http://www.ingurumena.ejgv.euskadi.eus/r49-565/eu/contenidos/informacion/aprobacion_inicial_ptp_tolosa/eu_def/index.shtml 4. Galesen erabiltzen duten tresna izan genuen abiapuntu nagusia galdetegia sortzeko. Ondorengo txostenean informazioa: http://www.eryri-npa.gov.uk/__data/assets/pdf_file/0015/24360/linguistic_impact_assessment_eng.pdf 5. Ingurumen inpaktueta erabiltzen den SIN CANTER metodologia izan da oinarri indizea ateratzeko. Iturria: Conesa Fernández Vitora (1997); Viladrich y Tomasini, 1999. Informazio gehiagorako: http://es.scribd.com/doc/256777620/Metodologia-Para-Los-Estudios-de-Impacto-Ambiental-SIN-CANTER#scribd Tresnari buruzko eta kasu praktiko honi buruzko informazio osatuagoa: Gipuzkoako Foru Aldundia eta UEMA. <i>ELE-hizkuntzaren prebentziorako araudia. Argitaratu gabea.</i> Informazioa jaso nahi izanez gero, jo bi erakunde horietako batengana. Artez euskara zerbitzua, Torrene consulting, BAI arkitektoa BAI hirigintza (2014). <i>Tolosaldeko Eremu Funtzioanleko Lurrealde Zatikiko Planaren Eragin Linguistikoaren Txostena. Argitaratu gabea.</i> Informazioa jaso nahi izanez gerojo Artez euskara zerbitzura. https://www.youtube.com/watch?v=N1AeQA7wMeY
12	Aurkezpen bideoa	
13	Intereseko informazio gehigarrik	